

Νικόλαος Ζευγώλης, Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου. Χρήσιμο χρηματοδοτικό εργαλείο ή καταλύτης για μη βιώσιμο χρέος; 2015, σ. 282. Εκδόσεις Σάκκουλα.

Άκρως ενδιαφέρουσα και επίκαιρη η τελευταία μονογραφία του Εισηγητή στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και Δ.Ν. του Νικολάου Ζευγώλη. Αφορά μια θεματική που διαθέτει διαχρονικά τεράστια δημοσιονομική σημασία στη χώρα μας, χωρίς όμως να έχει απασχολήσει αντιστοίχως την θεωρία: Τις Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, για τις οποίες ο συγγραφέας θέτει το ερώτημα αν συνιστούν χρήσιμο χρηματοδοτικό εργαλείο ή καταλύτης για μη βιώσιμο χρέος. Ο Ν. Ζευγώλης προσεγγίζει το δύσκολο και δυναμικό αυτό θέμα, συνδυάζοντας την θεωρητική του κατάρτιση αλλά και την πολυεπίπεδη επαγγελματική του εμπειρία τόσο στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, όσο και στο Υπουργείο Οικονομικών αρχικά ως νομικός σύμβουλος του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών αρμοδίου για το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και μετέπειτα ως μέλος της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων. Ουσιαστικά, το έργο του υποδιαιρείται σε εννιά κεφάλαια. Αφού εισάγει τον αναγνώστη στην προβληματική, εν συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο ο συγγραφέας αναδεικνύει και παρουσιάζει ενδελεχώς την ρύθμιση του άρθρου 20 του ν. 4151/2013 ο οποίος ουσιαστικά αποτέλεσε την απαρχή για την ορθολογικοποίηση του πλαισίου παροχής κρατικών εγγυήσεων. Στο τρίτο κεφάλαιο καταδεικνύεται η διαφοροποίηση ανάμεσα στην Υποεπιτροπή του άρθρου 6 του ν. 2322/1995 και το Συμβούλιο Διαχείρισης και Αξιολόγησης της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου του άρθρου 1 του ίδιου νόμου. Εν συνέχεια στο επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζεται η Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Οικονομικών ως νέος, δυνάμει του ν. 4152/2013, αναγκαίος «κινητήριος μοχλός» του γενικότερου ρυθμιστικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις και ειδικότερα για τις κρατικές εγγυήσεις, στο μέτρο και το βαθμό που αυτές αφορούν επιχειρήσεις. Συναφώς, αφού θεμελιώνεται θεωρητικά και πρακτικά η έννοια της κρατικής ενίσχυσης, στην συνέχεια ο συγγραφέας παρουσιάζει το πλαίσιο λειτουργίας και το ρόλο της εν λόγω Μονάδας. Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διατάξεις του ν. 4307/2014 που διέπουν το καθεστώς των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPLS). Ο συγγραφέας προβαίνει σε συνδυαστική ανάλυση αυτών των διατάξεων με το ρυθμιστικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων χαρακτηρίζοντας τις ως «καινοφανείς» και αξιολογώντας αυτές με κριτική διάθεση. Στο επόμενο κεφάλαιο μεταφερόμαστε στην θεματική του πτωχευτικού δικαίου με την εναργή παρουσίαση της παρ. 2 του άρθρου 106^Α παρ. 2 του Πτωχευτικού Κώδικα, τόσο πριν τη ρύθμιση του ν. 4316/2014 όσο και μετά από αυτή. Στο εν λόγω κεφάλαιο ο συγγραφέας αφού παρουσιάζει την υφιστάμενη κατάσταση σημειώνει εύστοχα την σημασία του αστικού δικαίου ως βασικού άξονα για ασφαλείς οριοθετήσεις στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται αναφορικά με την στάση των πιστωτικών ιδρυμάτων ως προς το καθεστώς δανειοδότησης, στη συνέχεια θίγει το ζήτημα της αναδρομικής ισχύος της επίμαχης ρύθμισης. Στο έβδομο κεφάλαιο καταδεικνύεται με σύνθετο νομικό λόγο η αδήριτη ανάγκη συνδυαστικής τροποποίησης της παρ. 4 του άρθρου 125 του ΠτΚ και της παρ. 2 του άρθρου 106η του ΠτΚ, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν. 4316/2014, ενώ στο όγδοο κεφάλαιο, επιτυγχάνεται με εύγλωττο τρόπο η ανάλυση του ευρωπαϊκού πλαισίου για τις κρατικές εγγυήσεις με την μορφή ενισχύσεων. Ο συγγραφέας στα συμπεράσματά του διατυπώνει μια σειρά από εμπεριστατωμένες προτάσεις για την καθολική αντιμετώπιση του υπό κρίση ζητήματος.

Η ως άνω μονογραφία αποτελεί αναντίρρητα την πρώτη ολοκληρωμένη παρουσίαση στην ελληνική βιβλιογραφία αυτού του τόσο σύνθετου νομικού αλλά και συνάμα οικονομικού ζητήματος. Ο Νικόλαος Ζευγώλης ως πολυπράγμων και πολυδιάστατος επιστήμονας κινείται με εξαιρετική άνεση στα πεδία του δημοσιονομικού, εμπορικού, αστικού και ευρωπαϊκού δικαίου. Η παρουσιαζόμενη μονογραφία συνιστά αναμφισβήτητα μιας εξαιρετικής ποιότητας επιστημονική συμβολή τόσο στον επιστημονικό διάλογο όσο και ένα εύληπτο, σύγχρονο βοήθημα για τον εφαρμοστή του δικαίου. Απόδειξη προς τούτο συνιστούν τα όσα αναφέρει σχετικά, προλογίζοντας το εν λόγω πόνημα ο Παναγιώτης Πικραμμένος, τ. Πρωθυπουργός και Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας ε.τ.

Μιχάλης Οικονόμου, Δ.Ν., Δικηγόρος